

Prosessoppdrag for norske domstoler – ikke fjernleverbare

Artikkelen er forfattet av:

Seniorskattjurist
Jim Krüger Olsen
Skatt øst

Det gjøres oppmerksom på at artikkelen ikke gir uttrykk for skatteetatens offisielle syn

Høyesterett har i dom av 11. oktober 2012 lagt til grunn at prosessoppdrag for norske domstoler ikke er fjernleverbare. Jeg har i tidligere artikkel (RR nr. 1–2012) kommentert Borgarting lagmannsretts dom i samme sak.

I dommen ble det lagt til grunn at det bare var selve fremmøtet til muntlig forhandling i forbindelse med en retts sak som ikke kunne fjernleveres.

Fjernleverbar tjeneste er i mval. § 1–3 bokstav i definert som tjenester der utførelsen eller leveringen etter tjenestens art ikke eller vanskelig kan knyttes til et bestemt fysisk sted. I den utstrekning en tjeneste er fjernleverbar, er den fritatt for avgift etter mval. § 6–22 hvis kunden er hjemmehørende i utlandet.

Staten anførte for Høyesterett, i tråd med uttalelser fra Finansdepartementet og SKD, at prosessoppdraget måtte vurderes samlet som sådant, og at oppdraget da ikke hadde karakter av å være fjernleverbar, siden det var knyttet til en hovedforhandling ved norsk domstol.

Retten var enig i dette. Ved vurderingen tok retten utgangspunkt i hva som mest naturlig kan anses som selve omsetnings-

objektet i saken, dvs. hvilken tjeneste som er omsatt, jf. mval. § 18. I den forbindelse bygget retten på de retningslinjene som ble gitt i Geelmuyden-Kiese-dommen i Rt. 2004 s. 2000 (GK), som gjaldt den avgiftsmessige behandlingen av et selskaps bistand til produksjon av årsberetninger og andre trykksaker for kundene. Spørsmålet var om rådgivningsdelen av tjenesten måtte ses som en egen ytelse etter § 18 som kunne faktureres uten avgift, eller om rådgivning og trykking skulle behandles samlet. Høyesterett kom til at samtlige ytelser gikk inn i avgiftsgrunnlaget som nødvendige og integrerte deler av tjenesten.

Høyesterett fant at det som var uttalt i GK-saken hadde overføringsverdi, selv om det i denne saken bare dreide seg om én type tjenester, og ikke forskjelligartede ytelser som i GK-saken, og uttaler: «Men uansett om det dreier seg om en eller flere ytelsestyper, må avgrensningen bero på hva som er avtalt mellom partene og hva som på denne bakgrunn og ut i fra tjenestens art er den mest naturlige avgrensning av tjenesteytelsen.»

Dette er en viktig presisering, da det har vært forskjellige oppfatninger mht. rekkevidden av GK-dommen.

Nøkkelen i saken var således definisjonen av hva som var omsetningsobjektet.

Høyesterett fremhevet at merverdiavgift er avgift på «innenlandsk forbruk», og viste til Ot.prp. nr. 2 (2000–2001) side 154 hvor det fremgår at norsk

merverdiavgiftsrett bygger på destinasjonsprisnippet, som betyr at varer og tjenester avgiftsbelegges der de er ment å skulle forbrukes.

Subsidiært ble det anført at dersom prosessoppdraget som sådant anses som én tjeneste, så ville de fjernleverbare elementene i ytelsen være så dominerende at hele tjenesten var fritatt fra avgift.

Anførselen førte ikke frem. Høyesterett la avgjørende vekt på at det var tale om en tjeneste som etter sin art kunne knyttes til et bestemt fysisk sted i Norge, og at det ikke er rom for avgiftsfritak ut fra en betraktning om at større eller mindre deler av et prosessoppdrag vil bestå av fjernleverbare tjenester.

Essensen er vel at når omsetningsobjektet er definert, dvs. prosessoppdraget, så er tjenestens karakter knyttet til et bestemt sted. Det vil da ikke være rom for betraktninger om hva som er hovedytelsen eller det mest dominerende elementet.

ANNEN KONKLUSJON: Dommen fra Borgarting lagmannsrett ble anket og Høyesterett kom til en annen konklusjon.